

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Stanowisko

Konwentu Powiatów Województwa Warmińsko- Mazurskiego w sprawie zwiększenia części oświatowej subwencji ogólnej

Lidzbark Warmiński, 19.05.2020 r.

Konwent Starostów Województwa Warmińsko – Mazurskiego wyraża sprzeciw wobec przedmiotowego traktowania samorządów w odniesieniu do tak ważnej dziedziny jaką jest oświata.

Zadania oświatowe realizowane przez samorzady finansowane są z naszych dochodów, którymi są dochody własne, subwencje ogólne i dotacje celowe z budżetu powiatu. Polityka oświatowa jest kształtowana centralnie, bez udziału samorządów. Przy tak skonstruowanym podziale praw i obowiązków, samorzady stoją na straconej pozycji, są zobowiązane realizować obietnice rządu bez zapewnienia odpowiedniego finansowania. W rzeczywistości z roku na rok rośnie luka pomiędzy wydatkami, a bieżącymi dochodami wynikającymi z subwencji.

Przez wiele lat łączne bieżące wydatki oświatowe powiatów były niższe od bieżących dochodów. Rok 2014 był pierwszym, w którym subwencja oświatowa dla powiatów okazała się mniejsza niż rok wcześniej, a następne lata przyniosły dalsze spadki spowodowane zmniejszeniem się liczby uczniów. Wydatki jednak rosły. Od września 2019 r. wraz z przybyciem do szkół powiatowych uczniów podwójnego rocznika ze szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych problemy powiatowej oświaty, borykającej się z niżem demograficznym, miały się skończyć. Jednak obecne tempo wzrostu wydatków na bieżące utrzymanie szkół powiatowych rośnie niewspółmiernie do tempa wzrostu subwencji oświatowej.

W efekcie wysokość subwencji zapewnia dziś zaledwie ok. 90% środków na płace nauczycieli, a co z pozostałymi wydatkami na utrzymanie szkół i placówek, takimi jak płace administracji i obsługi, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, opłaty za energię, wodę, usługi telekomunikacyjne, usługi zdrowotne, zakup materiałów biurowych i eksploatacyjnych czy środków czystości? Powiaty województwa warmińsko – mazurskiego dofinansowują bieżące wydatki oświatowe z dochodów własnych oraz kredytów długoterminowych zaciąganych na ten cel. Określona przez Ministra subwencja oświatowa na 2020 r. wystarczy jedynie na sfinansowanie 88% wynagrodzeń nauczycieli. W związku z powyższym niemożliwe jest pokrycie dodatkowej 6% podwyżki płac dla nauczycieli od 1 września 2020 roku z dochodów samorządów.

Znajdujemy się w trudnej sytuacji. Mimo, że luka pomiędzy dochodami, a wydatkami w tej grupie samorządów jest mniejsza niż w gminach, to powiaty mają znacznie mniejsze od gmin możliwości pozyskiwania dochodów własnych, które mogą przeznaczyć na pokrycie niedoboru. W 2019 roku obniżono stawkę podatkową z 18% na 17%, podniesiono kwotę wolną od podatku oraz wprowadzono zwolnienie podatkowe dla młodych osób, co spowodowało spadek udziału powiatów w podatku PIT. Udział ten dla województwa warmińsko – mazurskiego i tak jest niski, ze względu na gęstość zaludnienia, która charakteryzuje się najniższą w Polsce – 59 osób/ km².

Biorąc pod uwagę spadek z wpływów podatków PIT i CIT w pierwszym kwartale bieżącego roku spowodowany skutkiem epidemii koronawirusa wpływy są około 20% mniejsze co skutkuje zagrożeniem realizacji zaplanowanych zadań interwencyjnych jak również bieżącej działalności.

Od stycznia 2020 roku powiaty były zobowiązane realizować wytyczne Rozporządzenia Rady Ministrów, które określiły wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę na poziomie 2600 zł. Dodatkowym obciążeniem jest wyłączenie, mocą ustawy z dnia 19 lipca 2019 o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. poz. 1564), ze składników służących kalkulacji płacy na potrzeby jej porównania z płacą minimalną dodatku stażowego. W metryczce subwencji oświatowej nie ma również wyodrębnionej kwoty na finansowanie centrów usług wspólnych, które obciążają powiaty dodatkową kwotą. Dodatkowo nastąpiło zmniejszenie finansowego standardu A podziału subwencji na 2020 r. w porównaniu do planowanego finansowego standardu A podziału subwencji o zmniejszone kwoty dla każdego powiatu.

Wnioskujemy zatem o utrzymanie bonu podstawowego na planowym poziomie uwzględnionym w metryczce oświatowej podziału przy uchwalanym budżecie na 2020 rok oraz obniżenie średniego wskaźnika wydatków rzeczowych oraz płacowych dla pracowników administracji i obsługi Wr do poziomu 0,1, który doprowadzi do wzrostu wskaźnika korygującego dla powiatu i w konsekwencji do wzrostu kwoty subwencji oświatowej.

Obecnie trwają prace nad arkuszami organizacyjnymi szkół i placówek oświatowych na rok szkolny 2020/2021, które określają wydatki finansowe na przyszły rok. Koszt utrzymania szkół powiatowych jest wysoki. Działania optymalizujące organizację szkół w związku ze stale malejącą liczbą uczniów zostały zatrzymane w 2019 r. przez reformę oświaty. Nie chcemy jako powiaty stanąć przed sytuacją ostrych cięć i szukania oszczędności za wszelką cenę.

W związku z powyższym zwracamy się o interwencję w celu oszacowania części oświatowej subwencji ogólnej na 2020 r. w powiatach województwa warmińsko-mazurskiego. Współczynniki w algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej, tzw. wagi, są ustalane arbitralnie, a nie na podstawie obiektywnie kształtowanych standardów wykonywania zadań oświatowych. Wzrost subwencji wynikający ze zwiększonej liczby uczniów od września 2019 r. nie zrekompensuje wzrostu kosztów, gdyż koszt kształcenia jest wyższy niż otrzymywana subwencja.

Jan Harhaj
Starosta Lidzbarski
Przewodniczący Konwentu Powiatów
Województwa Warmińsko-Mazurskiego